СӨЙ ГОМЕРНЕ, СӨЙ ҺАЛЫКНЫ, СӨЙ ХАЛЫКНЫҢ ДӨНЬЯСЫН!

ДУСЛЫК

ОКТЯБРЬ РАЙОНЫ ХАЛЫК ГАЗЕТАСЫ
НАРОДНАЯ ГАЗЕТА ОКТЯБРЬСКОГО РАЙОНА

Газета 1931 елның 1 июленнән бирле чыга | №146 (7445) | 8 декабрь, 1992 ел. СИШӘМБЕ | Бәясе 4 тиен.

Фермаларда кышлату чоры

Башлангыч начар түгел

Авыл хуҗалыгында яңадан бер ел тәмамлануга якынлаша. Әйбәт күрсәткечләр белән тәмамлый аны Хафизов исемендәге колхозның товарлыклы-сөтчелек фермасы терлекчеләре. Дәүләткә сөт сату планын ул сентябрь аенда ук үтәде инде. Дәүләткә сатылган тулай сөт продукциясе 8960 центнер тәшкил итте. Бу узган елның шул чоры белән чагыштырганда 1777 центнерга артык. Бер группа сыерларын савучы Тәнзилә Җамалова белән Минҗиһан Сафиуллина алган йөкләмәләрен үтәүгә әһәмиятле уңыш кертәләр һәм тырыш хезмәт куялар. Алар башка савучылар арасында беренчелекне яуладылар. Хәзерге вакытта колхоз буенча көнлек савым һәр сыерга 7,7 килограмм тәшкил итә. Ә алдынгылар группасында бу күрсәткеч 9 килограммнан артык. Агымдагы елның 11 аенда исә уртача алар группасында сөт һәр сыерга 4000 килограммнан арттыинде. Алардан азга гына калышучы икенче группа савучылары Мәйсәрә Габбасова белән Затия Ганиева. Ел башыннан бирле үзләре караган сыерлардан уртача 3700 әр килограмм сөт саудылар. Биредә шулай ук Хәлимә Дербышева, икенче бригададан Галиуллиннар гаиләсе—Әхәт белән Тәнзилә хезмәтен дә әйтеп үтәргә кирәк. Алар подряд ысулы белән эшлиләр.

Безнең коллектив яңа кадрлар белән дә тулыландырыла. Мәсәлән, Дания апа Моратова Норлатта яши, ферманың бозаулату бүлегендә эшли. Биредә күп хезмәт кую сорала. Дания Моратова әле 4 ай гына эшли. Шул кыска гына вакыт эчендә дә ул үзен уңай яктан күрсәтеп өлгерде инде.

Алмаш савучылар белән дә эшләр әйбәт. Алар арасында Ольга Пантелеевна Кульметьеваның хезмәтен билгеләп үтәсе килә. Ул бер үзе 3 савучыны алыштыра ала. Савучылар үпкәләмәсеннәр, әмма ул чыннан да шулай. Соңгы елларда ул җәй көннәрендә колхозның башка хатын-кызлары белән бергә шикәр чөгендере эшкәртә, ә кыш яңадан таныш һәм күнеккән эшенә кайта.

Мөгезле эре терлекләр симертүче Сәлимә Җәлалова да әйбәт хезмәт нәтиҗәләренә иреште. Аның группасында тәүлеклек уртача артым 611 грамм тәшкил итте. Ә Роза Ганиева үзе караган терлекләрдән 550 грамм тәүлеклек артым алды.

Хәзер бездә иң киеренке чор—кышлату чоры бара. Һәм ул әйтергә кирәк, әйбәт башланды. Терлекчелек күрсәткечләре тулаем әйбәт. Терлекчеләребезнең хезмәтенә зур бәя бирелә, чөнки алынган йөкләмәләрне үтәүнең төп өлеше алар хезмәтә белән билгеләнә. Алар авырлыкларга, катлаулылыкларга карамастан армый эшлиләр һәм шуның белән безнең гомуми уңышыбызга һәркайсы үзеннән өлеш кертә.

М. КУТУЗОВ,
колхозның баш зоотехнигы.

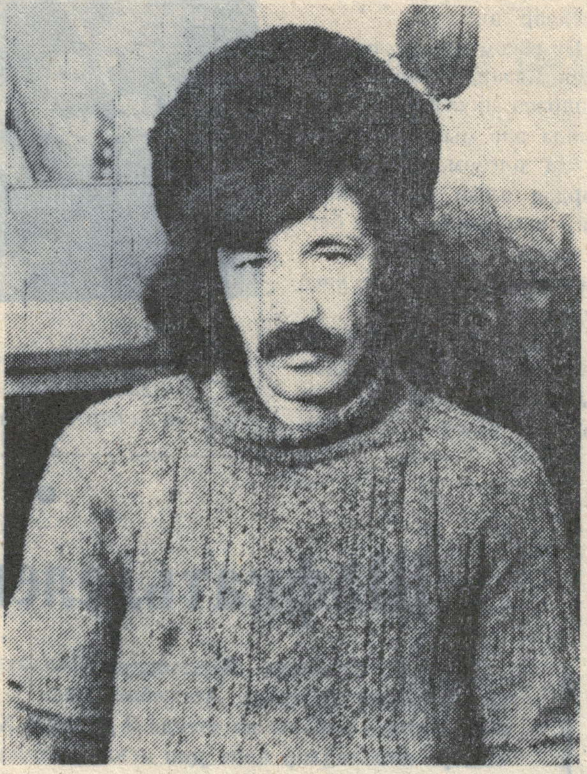

Үз эшенең остасы

Механизатор —авылда төп фигура. Чөнки авыл хуҗалыгында бер генә эш тә механизаторлардан башка эшләнми. Һәркайда техника һәм аларны эшләтергә механизаторларның оста куллары кирәк.

Муса Җәлил исемендәге колхоз механизаторы Азат Вәлиәхмәтов инде күп еллар трактор йөртә. Кыш, яз, җәй төрле эшләр башкарса, көз җитү белән чөгендер күтәртүдә, туңга сөрүдә тырышлык куя. Ә хәзер ДТ-75 тракторында иртәдән кичкә кадәр ферма юлында. Ул терлекчелек бинаралы янына салам, печән ташуда эшли.

РӘСЕМДӘ: Муса Җәлил исемендәге колхоз механизаторы А. Вәлиәхмәтов.

Уңыш муллыгы өчен

«Заветы Ильича» колхозы. Районда басуларга органик ашлама чыгару буенча удар икеайлык дәвам итә. Аның барышында безнең колхоз кырларга 3200 тонна органик ашлама чыгарырга тиеш. Җиткерелгән планны уңышлы башкарып чыгу өчен механизаторлар җиң сызганып эшкә керештеләр.

Черемә төяүдә Т-700 тракторында Павел Александрович Корнеев эшли. Т-150 тракторында эшләүче Иван Аркадьевич Ворков, МТЗ-80 тракторында Александр Николаевич Аникин, Михаил Геннадьевич Чалов, Михаил Прокопьевич Маринин басу—ферма арасын көнгә 10—12 тапкыр әйләнәләр. ЮМЗ-80 тракторында эшләүче Александр Егорович Першин да булсынга дип тырыша, хезмәттәшләреннән калышмый.

А. БАРАНОВ.

Семинар үтте

4 декабрьдә «Родина» колхозында терлекчелек мәсьәләләренә багышланган семинар булып үтте. Аның эшендә колхоз-совхозлар җитәкчеләре, баш зоотехниклары һәм ветеринария врачлары, авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсе белгечләре һәм башкалар катнашты.

Практик бүлектә киңәшмәдә катнашучылар колхозның Абрыскино бригадасында урнашкан сарыкчылык һәм дуңгызчылык фермаларында булдылар. Салдакай бригадасында товарлыклы-сөтчелек фермасында кышлатуның барышы белән таныштылар.

Теоретик бүлектә семинарда катнашучылар алдында авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсенең терлекчелек бүлеге начальнигы А. А. Беляков чыгыш ясады. Ул районда бу тармакның 11 айлык эшчәнлеген анализлады, бүгенге көндә терлекчелекне үстерү, продукция җитештерүне арттыра бару, кышлату чорын уңышлы узу өчен алда торган бурычлар турында сөйләде. Районның баш ветеринария врачы Г. Ш. Кыямов чыгышы җәмәгать малларын саклауны тәэмин итүгә юнәлдерелгән иде. Авыл хуҗалыгы продуктлары хәзерләү һәм сыйфат буенча баш дәүләт инспекторы Н. И. Фомин исә дәүләткә тапшырыла торган продукциянең сыйфатын яхшырту буенча конкрет чараларга тукталды.

Киңәшмә эшенә агыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсе начальнигы Ә. Н. Рәхмәтуллин йомгак ясады.

Директорлар киңәшмәсендә

Район халык мәгарифе бүлеге чираттагы киңәшмәне шәһәрнең беренче урта мәктәбендә үткәрде. Киңәшмәдә Илюткино һәм Елаур урта мәктәпләрен фронталь тикшерү нәтиҗәләре анализланды. Мәгариф бүлеге инспекторы Р. Х. Фәйзуллина бу мәктәпләрдә укыту-тәрбия эшенең торышын анализлады. Район мәгариф бүлеге мөдире Н. Х. Абдуллин аның фикерләрен тулыландырды. Бу мәктәпләрдәге педагогик коллективлар эшендәге уңай һәм кимчелекле якларны күрсәтеп узды, мәктәп администрацияләренең эшчәнлегенә бәя бирде.

Киңәшмәдә халык мәгарифе работникларына чираттагы аттестация үткәрү белән бәйле мәсьәлә турында да сүз алып барылды. Район мәгариф бүлегенең методик кабинет мөдире В. М. Камалова мәктәп җитәкчеләре бу уңайдан башкарырга тиешле практик чараларга тукталды.

Киңәшмәдә яңа ел еләкаларын уздыру, укучыларның кышкы каникулларын оештыру, техника куркынычсызлыгын тәэмин итү, мәктәпләрдә укыту-тәрбия процессларын оешкан төстә үткәрү өчен шартлар тудыруга бәйле һәм башка мәсьәләләр дә тикшерелде.

Тырыш мал симертүчеләр

Мөгезле эре терлек симертү буенча хуҗалыкара берләшмә терлекчеләре быелның 11 айлык заданиеләрен уңышлы төгәлләделәр. 11 айда 3450 баш мөгезле эре терлек симертеп дәүләткә тапшырылды. Һәр малның тапшыру авырлыгы 406 килограмм булды. Бу вакыт эчендә һәр баш малдан 627 шәр грамм тәүлеклек үсеш алынган, бу узган елдан 94 граммга артык. Шулай итеп, берләшмә терлекчеләре 11 айда дәүләткә 13987 центнер ит тапшырганнар.

Район хуҗалыкларынпан китерелгән малларны терлекчеләр рацион буенча ашаталар. Һәм менә нәтиҗә: октябрь аенда алар һәр малның 700әр грамм тәүлеклек үсеш бирүенә ирештеләр. Ә аерым тырыш мал караучыларның күрсәткечләре тагы да югары. Мәсәлән, беренче урында Габсәләм Әхмәтсафин, Юныс Әхмәтсафин, Сәлих Кадыйров, Мәрбия Туктамышева. Әлеге терлекчеләр 280шәр баш мал симерттеләр һәм аларның һәркайсыннан 750 шәр грамм тәүлеклек үсеш алдылар.

Н. МИҢҺАҖЕВА.

Заказлар килә

280 мең сум. Ателье коллективы ноябрь аенда кием тегү һәм ремонтлау буенча халыкка нәк шул суммада хезмәт күрсәтте. Бу алдагы айдагы күрсәткечтән 60 мең сумга күбрәк. Ирешелгәннәргә хатын-кызлар өс киемнәре тегү цехы хезмәтчәннәре фидакарь өлеш кертеләр. Иң әлек кием кисүче Фәүзия Хаҗиморатованың уңганлыгын, тырышлыгын билгеләп үтәргә кирәк. Аның хезмәт стажы да ике дистә ел белән исәпләнә. Тегүче Галина Семочкина хезмәте дә һәртөрле мактауларга лаек. Үзенең бөтен аңлы гомерен ательеда эшләп үткәргән һәм илле еллык юбилеен коллегалары белән бергә билгеләп үткән җиңел күлмәкләр цехы тегүчесе Тамара Петровна Ямкина биредә иң алдынгыларның берсе санала.

Шуны да әйтеп үтәргә кирәк, бәяләр күтәрелүгә дә карамастан, ательега халыктан заказлар күп керә.

Хәер, һәр коллективтагы кебек безнең дә проблемаларыбыз аз түгел. Еш кына үтәлгән эшнең сыйфатына үпкә сүзләре ишетергә туры килә, хезмәт җитештерүчәнлеге түбән була. Без боларның барысын да искә алабыз һәм хәлне төзәтү өчен бөтен чараларны күрәбез.

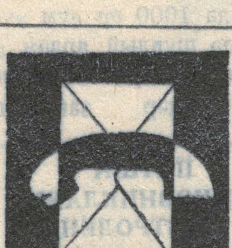

Р. СӨНГАТУЛЛИНА,
ателье мөдире.

Көнгә—950 грамм

«Заря» колхозының товарлыклы-сөтчелек фермасы тудыру бүлегендә үз эшләренең чын осталары эшли. Венера Молодцова һәм Ирина Максимова өчен сыерларның бозаулау вакыты иң җаваплы чор.

Биредә октябрь аенда 28, ноябрьдә 35 бозау алынган. Бозауларның барысы да исән-сау, матур үсәләр һәм аларның һәркайсы көнгә 950 грамм үсеш бирәләр. Әйе, бозау караучыларга шатланырга урын бар. Чөнки бүген аларның хезмәте мактауга лаек.

Т. ЛАРИОНОВА,
экономист.

Дин • Тормыш • Вөҗдан ирегe

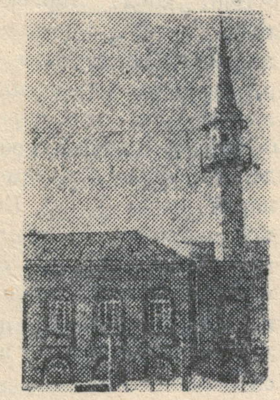

Мәчет салу— сәваплы эш

Бисмиллаһи иррахман иррахим!

Хөрмәтле мөселман кардәшләр! Без, 379 нчы мәхәллә картлары бүген кабат сезгә мөрәҗәгать итәргә булдык. Үтенечебез түбәндәгеләр хакында.

Билгеле булганча, быел без татар зияраты янында яңа, Норлатта икенче мәчет салу эшен башлап җибәрдек. Аңа нигез салгач эшебез туктальп торды. Хикмәт шунда ки, хәзер төзелеш материалларының бәясе көннән-көн үсә. Халыктан җыйган зәкаәт, гошер, хәер иганәләреннән тупланган акчабыз беткән иде. Шуннан соң газета аша сезгә үтенеч белән мөрәҗәгать иткән идек. Барыгызга да рәхмәт, үтенечебезне игътибарсыз калдырмадыгыз. Күп гаиләләр мәчет салу өчен сәдака китерделәр. Байтак оешмалар да безгә ярдәм күрсәтте. Шуның нәтиҗәсе буларак, безнең счетка йөз меңнәрчә акча тупланды. Шулай мәчетне төзү эшен дәвам иттерә алдык. Бүгенге көндә аның беренче катын салу тәмамланып килә.

53 нче төзү-монтаж идарәсе (начальнигы Ә.К. Кәрамуллин) мәчетне салуны тиз башкарып чыгарга риза. Ләкин безнең бүгенге кыйммәтчелек шартларында бар эшләр өчен түләрлек мөмкинлегебез юк, дөресен әйткәндә, акчабыз җитми. Шуның өчен бүген кабат норлатлыларга — өлкәннәргә һәм яшьләргә, ир-атларга һәм хатын-кызларга ярдәм сорап мөрәҗәгать итәбез: мөмкинлегегездән чыгып безгә акчалата булышлык күрсәтсәгез иде. Бер үк вакытта шәһәр предприятиеләре, учреждениеләре, оешмаларына да шундый ук үтенечебез бар: мәчет намаз йорты гына түгел, изгелек, мәрхәмәт, шәфкатьлелек һәм инсафлык урыны да бит ул. Аны салуда безгә булышсагыз —халык өчен ул зур игелек булыр. Мәчет салуга өлеш кертеп сез зур сәваплы эш башкарырсыз.

Иншә алла, игелекле эшебездә сезнең һәммәгезнең булышлыгына өмет итеп калабыз.

379 нчы мәхәллә картлары исеменнән ЗАҺИТ ХӨСНЕТДИН, имам-хатыйб.

Мәхәллә бар— чиркәү кирәк

Норлат шәһәре һәм аның тирәсендәге авылларда яшәүче христианнарның күптәнге хыялы тормышка ашты. Казан епархиаль архирея безгә үзенең фатихасын бирде.

Православие динен тарату, ирекле дин тотуга хокукны тормышка ашыру максатында, халыкка дини йолалар һәм ритуаллар хезмәте күрсәтүне җиңеләйтү өчен, без Норлат шәһәрендә дини мәхәлләгә берләштек. Шуңа бәйләп чиркәү төзү кирәклеге туды.

Хәзерге вакытта чиркәү төзү өчен проект-смета документлары әзер. Төзелеш материаллары һәм эш башкаручыларга түләү өчен средство җыю буенча зур эш тора.

Без район халкының бу сәваплы эшкә көченнән килгән ярдәмне күрсәтәчәгенә өметебезне өзмибез.

Шул ук вакытта без хуҗалык, предприятие, оешма һәм учреждение җитәкчеләреннән, хезмәт коллективларыннан профсоюз комитетларыннан халыкның рухи байлыгын үстерү, яшь буынны әхлакый яктан тәрбияләү йөзеннән Норлат шәһәрендә чиркәү төзүгә хәлләреннән килгән кадәр материаль ярдәм итүләрен сорыйбыз. Безнең расчет счеты №701312. Норлат-Октябрь агропромбанкы. Үз чиратыбызда без коллективыгызга эшләрендә уңышлар, татулык, тынычлык, гаиләләрендә иминлек телибез.

Христиан дине мәхәлләсе исеменнән сезнең миһербанлылыгыгыз з г а ышаныч белдерәбез.

П. ТРОФИМОВ,
мәхәллә рәисе.

ИШЕТМӘСӘҢ ИШЕТ..

Суданлы Бишар Мөхәммәт шәригать кушуы буенча округтагы иң чибәр дүрт кызга өйләнә. Дүртенче туйдан соң берничә ай үтүгә яшь хатыннарның дүртесе дә бер үк төнне икешәр малай таба. Хәзер Бишар—сигез игезәк атасы.

Мәдрәсәдән чыккан шәкертләр

Демократия җилләре тормышыбызга үтеп кергәч, халыкка вөҗдан ирегe ишекләрен киң ачты. Ул татар халкының милли аңы үсүгә, күңелләренә иман нуры торган саен киңрәк иңә баруга булышты. Казанда, соңрак Яр Чаллыда дин, шәригать кануннарына өйрәтә торган уку йортлары—мәдрәсәләр ачылды.

Бу рәсем моннан ике ел элек Казанда төшерелгән. Мәдрәсә шәкертләре арасында әле мыек чыгарырга да өлгермәгән, үсмерләрдән алып өлкән яшьтәге ир-атларга кадәр бар. Аларны бер уртаклык—дингә, аллага ышану хисе берләштерә.

Рәсемдәге шәкертләр арасында безнең якташыбыз И. В. Җамалов та бар. Ул хәзер Хафизов исемендәге колхозда техника куркынычсызлыгы буенча инженер хезмәтен башкара. Бер үк вакытта шәһәрнең дүртенче мәктәбендә гарәп теленә өйрәтү буенча түгәрәкне җитәкли. Дистәләрчә балалар күңел биреп йөри бу түгәрәккә.

• Халыкара инвалидлар көне

Шәфкатьлелекне онытмадылар

Билгеле булганча, Берләшкән Милләтләр Оешмасының Генераль Ассамблеясенең 47 нче сессиясе карары нигезендә 3 декабрь Халыкара инвалидлар көне дип игълан ителде. Без ярдәмгә мохтаҗларга һәрвакыт игътибарлы булырга бурычлыбыз. Һәм әлеге карар бу юнәлештә бер адым алга китеш булды. Бүгенге кебек илдә хаос хакимлек иткәндә, товар бәяләре көнләп кенә түгел, сәгатьләп үскәндә ярдәмгә мохтаҗ инвалидларга гына түгел, эшләп торучы физик сәламәт кешеләргә дә бик кыенга туры килә әле. Ләкин, замана нинди генә кыен булмасын без арабызда ярдәмгә мохтаҗлар барлыгын истән чыгарырга тиеш түгелбез. Аларга булышлык итү һәркем өчен зарури.

26 ноябрьдә район администрациясендә үткән киңәшмәдә районда инвалидлар көнен тиешле югарылыкта үткәрү турында сүз булган иде. Чынбарлыкта ул ничек үтте?

Норлат-Октябрь автопредприятиесендә тумыштан гарип, II һәм III нче группа инвалидлар 10 кеше исәпләнә. Бу коллективтан хәбәр итүләренә караганда әлеге көнне алар игътибардан читтә калмаган: һәркайсына 1000 сум күләмендә акчалата ярдәм күрсәтелгән һәм берәр тартма дефицит цейлон чәе бирелгән.

Норлат нефть базасы, район үзәк больницасы, шикәр заводы, тара ремонтлау һәм агач хәзерләү базасы, 127 нче ПМК, Норлат разведка бораулавы идарәсе инвалидлары да 1000әр сум күләмендә шундый ярдәм алдылар. Нефть базасында һәм шикәр заводында моннан тыш аларга продуктлар салынган пакет, агач хәзерләү базасында чәй эчү оештырылды. Шикәрчеләр моннан тыш эшләүче һәм эшләмәүче инвалидларны 3 нче мәктәпкә алып бардылар. Анда алар хөрмәтенә игелеклелек концерты куелды.

«Норлатнефть» нефть һәм газ чыгару идарәсе дә инвалидларны читтә калдырмады. Бу көн уңаеннан ярдәмгә мохтаҗларга 5 килограмм ит һәм 3 килограмм карабодай ярмасы бирелде.

Әмма шәфкатьлелек күрсәтү ягыннан шәһәр предприятиеләре һәм оешмалары арасында район потребительләр җәмгыяте иң юмарты булып чыкты. Биредә һәр инвалидка 2000 сум акча салынган пакет тапшырылды. Моннан тыш райпо идарәсе һәм берләштерелгән профсоюз комитетының карары нигезендә социаль фонд булдырылды. Бу фондка ел саен райпо работникларының айлык хезмәт хакының 0,5 процентын күчерергә һәм инвалидларга өс һәм аяк киемнәрен 10 процент ташлама ясап сатарга дигән карар чыгарылды. Мондый игътибарлылык башка хезмәт коллективларында да җәелдерүгә лаек.

Ульянов исемендәге колхоз. Хуҗалыкта әлеге төр инвалидлар 62 кеше исәпләнә. Бу көн уңаеннан алар колхоз ашханәсенә чакырылды һәм анда чәй янында сөйләшү булды. Бер очтан ярдәмгә мохтаҗ бу кешеләргә бүләк рәвешендә әйберләр дә тапшырылды.

«Россия» колхозы. Колхозда 28 олы кеше һәм 2 инвалид бала исәпләнә. Аларның һәммәсенә продуктлар җыелмасыннан торган бүләкләр тапшырылды. Бер инвалидка санаторийда дәвалану өчен бушлай путевка бүленде һәм материаль ярдәм күрсәтелде. Инвалид балаларга, өлкәннәр белән бирелгәннән тыш, 300әр сум күләмендә акча да бирелде.

Синдряков исемендәге колхоз. Хуҗалык территориясендә ярдәмгә мохтаҗ кешеләр 36ау исәпләнә. Аларның һәммәсе өчен продуктлар җыелмасыннан торган пакет әзерләнде һәм өйләренә таратылды.

«Рассвет» совхозы. Махсус комиссия бу көнне сәламәтлекләре какшаган кешеләргә күңеллелек тудыру өчен шактый тырышты. 103 инвалидка продуктлардан торган бүләкләр тапшырылды.

Муса Җәлил исемендәге колхоз. 3 нче декабрь көнне Бикүле урта мәктәбендә инвалидлар өчен чәй табыны хәзерләнде. Анда ярдәмгә мохтаҗ кешеләргә җылы сүз белән Бикүле авыл Советы рәисе Рияз Хатыйпович Садыйков һәм колхоз рәисе Минтаһир Һадиевич Исхаков чыктылар. Мәктәп балалары бик матур итеп концерт хәзерләгән иделәр. Килгән 40 лап кунакның күңелләре күтәрелеп китте, үзләре дә җырларга кушылып утырдылар. Кунаклар буш кул белән таралмадылар, аларга бәйрәм пакетлары тапшырдылар. Моннан тыш акчалата ярдәм күрсәтеләчәк.

Бәйрәмгә килә алмаган иптәшләргә продуктлары илтеп тапшырылды.

ПАТША ЧИНОВНИКЛАРЫ КОНТРОЛЕНДӘ

Шушы көннәрдә Казан укыту округына хәбәр ителгәнчә, хөкүмәтнең махсус күрсәтмәсе буенча яңа мөселман мәктәпләрен ачу эше хәзер халык мәгарифе министрлыгы чиновниклары контроленә буйсындырылды. Шушы күрсәтмә нигезендә, хәзер мәдрәсә яки мәктәп ачарга теләгән һәрбер кеше мөселманнарның авыл яки шәһәр җәмгыяте бу турыда урындагы халык училищелары директорына алдан хәбәр итәргә һәм уку йортын ачу өчен рөхсәт сорарга тиеш була.

«Волжский вестник», 1892 ел, 10(22) сентябрь.

КИТАП ЧЫГАРУ ПРОЕКТЫ

Булып узган чираттагы губерна земство җыелышы татар учительский школасы мөгаллиме Фасар Мөретдиновка татар телендә «Йогышлы авырулар» дигән брошюра әзерләү эшен тапшырган иде. Ул Казан губернасында яшәүче татарлар арасында тарату өчен билгеләнә. Хәзерге вакытта бу хезмәт әзерләнеп бетте, һәм аның кульязмасы цензура Комитетына тапшырылды. Мөретдинов әфәнде кичә губерна идарәсенә мөрәҗәгать итеп, үзенең брошюрасын земство акчасы исәбенә бастырып чыгару турында земство җыелышыннан сорауны үтенде. **«Казанский телеграф», 1892 ел, 3(31) октябрь.**

Укучыларыбызның ХАТЛАРЫ

Безгә язалар

БЕЛӘСЕБЕЗ КИЛӘ

Кадерле редакция!

Кибетләрдә «Идел», «Астра», «Полет» һәм башка сигаретлар юк. Ә Норлатта базарда алар һәрвакыт бар, 45—50 сумга саталар. Шушы хәлне аңлатсагыз иде безгә—гади халыкка. Бик тә беләсебез килә.

«40 лет Победы» колхозы эшчәннәре.

(Барлыгы 21 имза).

РАДИО НИГӘ ЭШЛӘМИ?

Кара Күл һәм Иске Аул поселокларында 3 ай инде радио челтәре эшләми. Сәбәбе беркемгә дә билгеле түгел. Телевизоры һәм радиоалгычы булмаган өлкән кешеләр сәгать төгәллеген билгеләүдән, соңгы хәбәрләрне ишетүдән һәм ял вакытында милли телдә концерт тыңлаудан мәхрүмнәр. Ә бит радио өчен акчаны хат ташучы халыктан бик тә тәртипле җыеп ала. Бу хакта сүз күп булса да нәтиҗәсе булмады. Бу тәртипсезлек кайчанга кадәр сузылыр икән?

Г. ИШМАЕВ,
Каракүл поселогы.

СЕЗНЕҢ ЙОРТЛАРДА ГАЗ

Район газетасыннан та бигый газ үткәрелгән фатирларда газ колонкасы һәм плита өчен аена 3 сум, әгәр плитә генә булса, тагын да азрак—1 сум 80 тиен түләргә кирәк булачак, дигән сүзләрне укыган идем.

Фактта алай түгел. Без һәр баллон өчен 157 сум түлибез. Аерма зур. Шуңа күрә дә еш кына безнең фатирларда (Ленин урамы, 24 нче йорт) табигый газ булырмы икән дип уйланасың.

Г. КОЗЛОВ,
сугыш һәм хезмәт ветераны.

ГАЗЕТАДА БАСЫЛМАСА ДА...

Якты Күл авылы ветераннары үзләренең авыл кибетендә электр лампочкалары юклыктан зарланып язганнар иде. Бүгенге көндә Норлат кибетләрендә кыйммәт бәягә булса да лампочкалар пәйда булды. Шуңа күрә, Якты Күл халкына өметләрен өзмәскә киңәш итәбез.

Республикада бөер синдромы белән геморрагик бизгәктән авыру очрагы ешайды. Бу авыру бигрәк тә Балык Бистәсе, Саба районнарында күзәтелә. Соңгы вакытта бу чир безнең районда да баш күтәрде, бер авыру теркәлде. Моңа бәйләп халыкка бу авыруны йогышлы чирле кимерүчеләр таратуын исләренә төшерәсе килә һәм газета укучыларга түбәндәге мәкаләне тәкъдим итәбез.

Геморрагик бизгәк бөер синдромы белән

Бөер синдромы белән геморрагик бизгәк табигатьтә очрый торган йогышлы авыру (ГЛПС). Бу авыру белән авыручылар Татарстанның төрле почмакларында һәм районнарында, шул исәптән безнең районда да очрый. Республикабызда бу авыруны таратучылар кызыл-коңгырт төстәге кыр тычканнары. Бу кимерүчеләрнең аркасында йоны кызыл-коңгырт төстә, ә корсак ягы аксыл соры, койрыгы йонлы, кыска (5 сантиметр). Вирус таратучы кимерүчеләрдә авыру яшерен рәвештә үтә. Авыру бер җәнлектән икенче исәненә урман бете талпаннары тешләү аша күчә. Авыру тычкан сидек, тизәк, төкерек аша вируслар бүлеп чыгара һәм шуның белән туфракны, азык-төлекне (чыбык-чабыкны, фураж, гөмбәләр, яшелчәләрне, җиләк-җимешләрне) пычратып кешеләрне дә зарарлый.

Кыр тычканнарының торак йортларга үтеп керүләре еш күзәтелми. Әмма алар күп үрчү сәбәпле урманда тору шартлары кискенләнгән очракта, температура үзгәрсә, кар аз булса һәм җир боз белән капланса тычканнар бу очракта урманнан ерак булмаган дача йортларына, ташландык корылмаларга, фермаларга, складларга юнәләләр. Кешеләр корткычлар белән бәйләнешкә кергәндә, вирус кулдагы күзгә күренмәгән яралар аша да үтеп керә. Шулай ук пычрак кул белән тотынып, күз, борын, авыз аша керергә мөмкин.

Кешеләр өчен иң куркынычы —ашамлыклар аша (әгәр алар тычканнар үтеп керерлек урында сакланса). Иң киң таралган юлы—һава һәм тузан аша, кешегә тычканнар бүлеп чыгарган вируслар, тын юллары аша үтеп керә. Шуңа күрә иске корылмаларда ятакка иске яфраклар, печән һәм саламнарны кулланырга ярамый.

Һава һәм тузан аша зарарлану бигрәк тә көз, яз яки кыш, корылмаларны, дача өйләрен һәм вагоннарны чистартканда, әгәр анда кыр тычканнары кергән булса, барлыкка килә.

Кеше организмында вирус (ГЛПС) үзәк нерв системасын, кан юлын, эчке органнарны, бигрәк тә бөерне зарарлый. Шунлыктан авыруның исеме дә—геморрагик бизгәк бөер синдромы белән дип атала.

Авыруның яшерен чоры зарарланганнан соң 2—3 атна дәвам итә, авыруда кискен югары температура күзәтелә, бизгәк тота, көчле баш авыртуы, мускуллар, эч һәм бил авыртуы күзәтелә, костыра яки тирләтә, баш әйләнә, йокысызлык булуы мөмкин. Авыру дәвамында тәндә геморрагик тимгел чыга, борын һәм камаллрның канавы күзәтелә. Авыруның эчәсе килә һәм шул ук вакытта бөерләрнең эшчәнлеге бозыла, кискен рәвештә сидек бүлеп чыгару кими.

Авыруны кисәтү чаралары булып ничек тә кимерүчеләрнең кешеләр белән бәйләнешен булдырмау, ашамлыкларны һәм чиста суны кимерүчеләр пычратудан саклау тора. Ял иткәндә урын сайлауга игътибарлылыкны, туристлар, аучылар, геологик экспедиция вәкилләре һәм барлык табигатьне яратучылар бервакытта да исләреннән чыгармаска тиешләр. Сумкаларны агач ботагына 1 метр, 1 метр ярым биеклеккә эләргә, кимерүчеләр менәлмәслек урынга яки алар үтеп керә алмаслык ящикларда сакларга кирәк. Иске корылмаларда туктаган очракта иң элек бүлмәне җилләтергә һәм су белән чистартып, юып чыгарырга кирәк. Шулай ук андый урында кием-салым, урын-җирләрне саклаганда, иң элек аларны кояшта киптерергә һәм тузаннарын кагарга кирәк. Ә иң мөһиме ял итү урыннарында вакытында санитар кагыйдәләрне кулланып, тирә-юньне чистартырга кирәк.

Д. АНДАРОВА.

Үзгәртеп корабыз

Ике төрле калош кия
Ирем эшкә барганда,
Күршеләрдән сорап торам
Үзем ашка барганда.
Ярый әле тишелде дип
Ташламадым искене,
Сыер саусам, суга барсам
Бер итәмен икене.
Калош килгән, ботый килгән
Алган бары биш кеше,
Безнең оч белми дә калды,
Барсы да безнең ише (пенсионерлар).
Нигә ул җитәрлек түгел?
Ни өчен талон түгел?
Бер парын гына алсак та
Булыр иде бит күңел.
Юк чалбары, юк бүреге,
Юк ноские, юк оек,
Кооперативтан алырга
Безнең кесәләр сыек.
Пычракларны үткәрдек,
Салкын кышка да җиттек,
Бураннарда ни киярбез
Сатмасалар киез итек.
Сугыш елларында кидек
Күтәртмәле чабата.
Шуңа калабыз ахыры дип
Уйлап башым шак ката.
Без ала алмый торган товар
Кибеттә һәрчак тора,
Нинди дәрәҗәгә төштек
Үзгәртеп кора-кора!!!

Г. ГЫЙРФАНОВА,
пенсионерка,
Берлек авылы.

ХАТ ЭЧЕНДӘ ШИГЫРЬ

Фәүзия МӨХӘММӘТОВА

Төрле көннәр була

Бер сүздән дә ташып күңел тула,
Бер әрнүдән кинәт йөзең сула,
Җаннарыңа сары майдай яткан
Бер җылы сүз белән күңел була.

Үз-үзеңне куяр урын тапмый,
Интектереп йөрткән көннәр була,
Җан кимереп бимазалый торган
Башларыңа төрле уйлар тула.

Кайгыларны юып күзләреңә
Мөлдерәмә тамар яшьләр тула.
Күз яшеңдә битне юа-юа,
Ичмаса бер бушанырга була...

Ашлаган җир —аш бирә

«1 нче май» колхозы. Ашлаган җир мул уңыш бирүен безнең хуҗалык эшчәннәре исләреннән чыгармыйлар. Шуңа да механизаторларыбыз кырларга черемә ташу буенча игълан ителгән удар икеайлыкның беренче көннәреннән үк удар эшлиләр. Бу чорда алар кырларга 6000 тонна черемә чыгарырга тиешләр.

Органика ташуда механизаторлар өлгерлек күрсәтәләр. К-700, Т-150 тракторларында эшләүчеләр Николай Григорьевич Иванов, Валентин Краснов, Евгений Мамонтов, Федор Демидов көн саен нормаларын күпкә арттырып үтиләр.

Н. ГРИГОРЬЕВ.

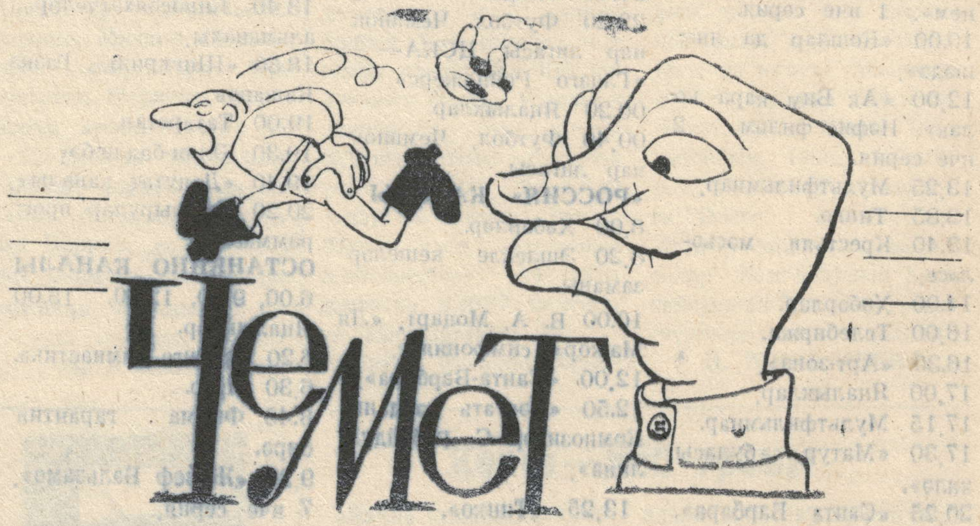

«ЧЕМЕТ» дус, безне—сугыш һәм хезмәт ветераннарын, икенче төрле әйткәндә—картларны якла әле, зинһар. Без бит бер яктан суга батабыз, икенче яктан суга сусыйбыз.

Синдряков урамында кое бар. Аның суы кайчандыр күз яшедәй чиста иде. Без генә түгел, аның суын «Березка» ашханәсе, балалар бакчасы өчен дә алдылар. Һәм менә бәла. НУРБ бездән ерак түгел генә өй салды, урам аша торба суздылар. Җыелма су урам буйлап 15, 13, 11 һәм 9 нчы йортлар турысына агып килә башлады. Биредә торучыларга үзләренә суны агызу өчен корылма төзергә туры килде. Әмма бу максатка яраклаштырылган торбаның диаметры нечкә булып чыкты. Су аның аша үтеп бетә алмый, ишегалларына тарала, базларга, подвалларга төшә. Иң мөһиме безнең коебызның суы пычрана. Нариман, Степан Разин, Тельмач һәм Синдряков урамнарындагы сулар шушы коега ага.

Ноябрь башында «Сельхозтехника» канализация өчен канау казытты һәм су агызу торбасын бөтенләйгә томалады.

Билгеле, хәзер пычрак су туңды һәм кар белән капланды. Без инде бүгеннән үк яз җитүдән куркып яшибез. Тагын ничек йөрербез пычрак су ерып.

«ЧЕМЕТ»: Әй, тапканнар борчылыр нәрсә. Әнә Венециядә кешеләр гомерләре буена урамнарда көймәдә йөзеп йөриләр. Сез дә көймәләр сатып алыгыз, бөтен проблемагыз да бетәр.

Ә эчү суына килгәндә шуны әйтә алам: әгәр су агызу торбасын куя алгансыз икән, нигә чистарту корылмасын да төзе мәскә. Тик бу эшләрне төгәлләп бәйрәм иткәндә югарыда күрсәтелгән оешмалар җитәкчеләрен генә түгел, санэпидстанция һәм шәһәр Советы вәкилләрен дә чакырырга онытмагыз.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

СИШӘМБЕ
8 ДЕКАБРЬ
ТАТАРСТАН КАНАЛЫ

7.00—8.00 «Чулпан». Информацион-музыкаль программа.
18.50 Мультфильм.
19.00 Татарстан.
19.30 «Көнкүреш хезмәте: алда нәрсә?» 1 нче тапшыру.
19.50 Әлли-бәлли-бәү.
20.00 «Син эзләмә мине..» Зөлфәт Хәким җырлый.
20.20 Тапшырулар программасы.

ОСТАНКИНО КАНАЛЫ

6.00, 9.00, 12.00, 15.00 Яңалыклар.
6.20 Иртәнге гимнастика.
6.30 Иртә.
8.45 Фирма гарантия бирә.
9.20 «Жозеф Бальзамо». 5 нче серия.
10.25 «Хайваннар дөньясында».
11.05 Мультфильм.
11.30 «Тормыш ваклыклары». 10 нчы серия.
12.20 «Директорлыкка имтихан». Нәфис фильм.
13.40 «Серле караш». Нәфис фильм.
15.20 Эшлекле хәбәр.
15.40 «Адам Смитның акча дөньясы».
16.10 «Блокнот».
16.15 Мультфильм.
17.05 «Минем нәни дустым» (Казан).
17.50 Пресс-экспресс.
18.00 Яңалыклар.
18.25 «Останкино» тәкъдим итә.
19.00 «Жозеф Бальзамо». 5 нче серия.
20.00 Тема.
20.45 Тыныч йокы, нәниләр.
21.00 Яңалыклар.
21.45 Россиядә Букер премиясе.
22.00 Ирина Мирошниченко Андрей Никольский шигырьләрен һәм җырларын башкара.
23.00 Футбол. УЕФА кубогы. «Бенфика» (Португалия)— «Динамо» (Мәскәү). Тәнәфестә яңалыклар.

«РОССИЯ» КАНАЛЫ

8.00 Хәбәрләр.
8.20 Эшлекле кешеләр заманы.
8.50 «Кар—язмышым минем». 1 нче серия.
10.00 «Кошлар да янәшәдә».
12.00 «Ак Бим кара колак». Нәфис фильм. 2 нче серия.
13.25 Мультфильмнар.
13.35 Тинко.
13.40 Крестьян мәсьәләсе.
14.00 Хәбәрләр.
16.00 Телебиржа.
16.30 «Арт-зона».
17.00 Яңалыклар.
17.15 Мультфильмнар.
17.30 «Матур буласы килә».
20.25 «Санта Барбара».
21.15 «Сәнгать мәйданы». Композитор С. Гобәйдуллина».
22.00 Съезд эше турында отчет.
23.00 Хәбәрләр.
23.25 «Спорт каруселе».
23.30 Съезд эше турында отчет.
00.35 «Джаз-филармоник холл». 2 нче тапшыру.

ЧӘРШӘМБЕ
9 ДЕКАБРЬ
ТАТАРСТАН КАНАЛЫ

7.00—8.00 «Чулпан». Информацион-музыкаль программа.
18.45 «Эшлекле яңалыклар».
19.00 Татарстан.
19.30 Реклама курьеры.
19.35 «Көнкүреш хезмәте: алда нәрсә?». 2 нче тапшыру.
20.20 Әлли-бәлли-бәү.
20.10 КамАЗ мәдәният сараеның татар халык хоры җырлый.
20.20 Тапшырулар программасы.

ОСТАНКИНО КАНАЛЫ

6.00, 9.00, 12.00, 15.00 Яңалыклар.
6.20 Иртәнге гимнастика.
6.30 Иртә.
8.45 Фирма гарантия бирә.
9.20 «Жозеф Бальзамо». 6 нчы серия.
10.20 Футбол. УЕФА кубогы. «Бенфика» (Португалия) — «Динамо» (Мәскәү).
12.20 «Чын инглизчә үтерү». Нәфис фильм. 1 нче серия.
13.40 «Менә... тагын Насретдин». Нәфис фильм.
15.25 Телемикст.
16.10 «Блокнот».
16.15 Мультфильм.
16.40 Док. фильм.
17.10 Теннис. «Зур шлем» кубогы.
17.50 Пресс-экспресс.
18.00 Яңалыклар.
18.25 «Останкино» тәкъдим итә.
18.45 «Жозеф Бальзамо». 6 нчы серия.
19.45 «Юл—әйгә».
20.45 Тыныч йокы, нәниләр.
21.00 Яңалыклар.
21.45 «Веди».
22.20 Футбол. Чемпионнар лигасы. ЦСКА—«Глазго Рейнджерс».
00.20 Яңалыклар.
00.40 Футбол. Чемпионнар лигасы.

«РОССИЯ» КАНАЛЫ

8.00 Хәбәрләр.
8.20 Эшлекле кешеләр заманы.
10.00 В. А. Моцарт. «Ля Мажор» симфониясе.
12.00 «Санта-Барбара».
12.50 «Сәнгать мәйданы. Композитор С. Гобәйдулина».
13.25 «Тинко».
13.40 Крестьян мәсьәләсе.
14.00 Хәбәрләр.
16.00 «Сигнал».
16.15 «Ерак Көнчыгыш».
17.00 Яңалыклар.
17.30 «Бүген сулагайлык кирәкме».
18.00 «Җәһәннәм авазы». 2 нче тапшыру.
18.30 Съезд көндәлеге.
18.45 «Кар—язмышым минем». 2 нче серия. (Норильск. Еллар. Кешеләр).
20.25 «Санта Барбара».
21.20 «Сатирикон» студиясе. С. Альтов.
21.50 «ЭКС» программасы.
22.00 Съезд эше турында отчет.
23.00 Хәбәрләр.

ЯШЬЛЕК.

С. Майстер фотосы.

23.25 Спорт каруселе.
23.30 Съезд эше турында отчет.

ПӘНҖЕШӘМБЕ
10 ДЕКАБРЬ
ТАТАРСТАН КАНАЛЫ

7.00—8.00 «Чулпан». Информацион-музыкаль программа.
18.40 Киносәяхәтчеләр альманахы.
18.50 «Шигърият». Газиз Кашапов.
19.00 Татарстан.
19.30 Әлли-бәлли-бәү.
19.40 «Депутат каналы».
20.20 Тапшырулар программасы.

ОСТАНКИНО КАНАЛЫ

6.00, 9.00, 12.00, 15.00 Яңалыклар.
6.20 Иртәнге гимнастика.
6.30 Иртә.
8.45 Фирма гарантия бирә.
9.20 «Жозеф Бальзамо». 7 нче серия.
10.20 Футбол. Чемпионнар лигасы.
12.20 «Чын инглизчә үтерү». 2 нче серия.
13.40 Мультфильм.
13.50 «Фоменко кая качкан?» Нәфис фильм.
15.25 Телемикст.
16.10 Блокнот.
16.10 Мультфильм.
17.00 Теннис. «Зур шлем» кубогы».
17.30 «...уналтыга кадәр һәм өлкәнрәкләргә».
17.50 Пресс-экспресс.
18.00 Яңалыклар.
18.55 «Жозеф Бальзамо». 7 нче серия.
19.55 «Николай Озерозка чәчәкләр». Тууына 70 ел тулуга карата.
20.45 Тыныч йокы, нәниләр.
21.00 Яңалыклар.
21.40 «Миллион» лотосы.
22.15 Нәфис фильм премьерасы.
23.30 Хит-парад «Останкино».

«РОССИЯ» КАНАЛЫ

8.00 Хәбәрләр.
8.20 Эшлекле кешеләр заманы.
8.55 «Авылдан репортаж».
9.20 «Каң тамган кызыл әләм».
9.45 «Өй клубы».
10.00 «Бурда моден» тәкъдим итә.
10.30 «Ябык шәһәр».
11.00 «Кәләр вакыт таптаннар..» А. Трушкин.
12.00 «Санта Барбара».
12.50 Концерт.
13.35 Тинко.
13.40 Крестьян мәсьәләсе.
14.00 Хәбәрләр.
16.00 Базарга өйрәнергә.
16.30 «Рост» студиясе.
17.00 Яңалыклар.
17.15 «Нефть».
17.45 Шулай яшибез. «Кичер, корал...»
18.15 Метропольдә әңгәмәләр.
20.25 «Санта Барбара».
21.20 «Хроно». Авто һәм мотоспорт дөньясында.
21.50 «СКВ».
22.00 «Ватаным минем».
23.00 Хәбәрләр.
23.25 Спорт каруселе.
23.30 «Эдита Пьеха балы».

ҖОМГА
11 ДЕКАБРЬ
ТАТАРСТАН КАНАЛЫ

7.00—8.00 «Чулпан». Информацион-музыкаль программа.
18.50 Мультфильм.
19.00 Татарстан.
19.30 «Видеоспорт».
19.40 Әлли-бәлли-бәү.
19.50 «Җомга көн кич белән». Альманах.
20.20 Тапшырулар программасы.

ОСТАНКИНО КАНАЛЫ

6.00, 9.00, 12.00, 15.00 Яңалыклар.
6.20 Иртәнге гимнастика.
6.30 Иртә.
8.45 Фирма гарантия бирә.
9.20 «...уналтыга кадәр һәм өлкәнрәкләргә».
10.10 Сәяхәтчеләр клубы.
11.10 «Николай Озеровка чәчәкләр».
11.50 Мультфильм.
12.20 «Ак королева йөреше». Нәфис фильм.
13.50 «Бала бала инде». Нәфис фильм.
15.25 Бридж.
15.50 Бизнес-класс.
16.05 Блокнот.
16.10 Мультфильм.
16.35 Теннис. «Зур шлем» кубогы.
17.10 Үзәк.
17.50 Пресс-экспресс.
18.00 Яңалыклар.
18.25 «Һәркем үзенеке турында».
18.35 «Кеше һәм закон».
19.05 «Волхонкадагы йорт». 9 нчы фильм.
19.50 Могҗизалар кыры.
20.45 Тыныч йокы, нәниләр.
21.00 Яңалыклар.
21.45 Нәфис фильм.
23.25 «Сәяси бюро».
00.00 Яңалыклар.
00.20 «Музобоз».
01.00 «Атна кешесе».
01.15 «Автошоу».
01.30 «Йолдызлы яңгыр».

«РОССИЯ» КАНАЛЫ

8.00 Хәбәрләр.
8.20 Эшлекле кешеләр заманы.
8.55 «Ватаным минем».
9.50 «Борынгы җырлар озын гомерле» (Мурманск).
10.15 Ак карга».
11.00 «НБАның яхшы уеннары».
12.00 «Санта Барбара».
12.50 «Мәскәү тыкрыклары тынлыгында». А. Васнецов.
13.20 «Игътибар: тәнгәрәм».
13.35 Тинко.
13.40 Крестьян мәсьәләсе.
14.00 Хәбәрләр.
16.00 Телебиржа.
16.30 «Рост» студиясе.
17.00 Яңалыклар.
17.15 «Аерым тәвәккәллек бүлеге».
17.45 «Бизнес: яңа исем нәр».
18.00 «М-трест».
18.15 «Танылмаган галәм».
20.25 «Әлегә. Колумб». Нәфис фильм.
21.45 «ЭКС» программасы.
21.55 «Утеп баручы натура».
23.00 Хәбәрләр.
23.25 Спорт каруселе.
23.30 «Кичке салон».

БЕЛДЕРҮЛӘР

Шампан шәрабы шешәләре (750 граммлы) кабул ителә. 1 шешә 10 сум тора.
Адрес: Норлат шәһәре, Горький урамы, 14.

Ваучерлар сатып алабыз. Белешмәләр өчен телефон: 2—14—61.

Норлат разведка бораулавы идарәсе коллективы НУРБ хезмәткәре Назыйм Әхмәт улы Салаховның әнисе һәм Әхмәт Салих улы Салаховның тормыш иптәше
КӘШИФӘ ХАНИФ кызы САЛАХОВАның үлүе сәбәпле аларның авыр кайгысын уртаклаша.

Мөхәррир урынбасары Р. З. АЙЗАТУЛЛИН

Учредительләр: редакциянең хезмәт коллективы һәм халык депутатларының Октябрь районы Советы.

Редакциянең адресы: 423000, Норлат шәһәре, К. Маркс урамы, 19. Телефоннар: мөхәррир 2—12—14, 2—22—81; мөхәррир урынбасары һәм Советлар тормышы бүлеге 2—10—44, рус теленә тәрҗемә итү буенча мөхәррир урынбасары 2—14—16, чуваш теленә тәрҗемә итү буенча мөхәррир урынбасары 2—15—63; авыл хуҗалыгы бүлеге 2—10—44; яңалыклар һәм промышленность бүлеге 2—22—51, җаваплы секретарь, хатлар, массалар белән эшләү, радиотапшырулар бүлеге, бухгалтерия һәм реклама бүлеге 2—18—67; фотокорреспондент 2—15—63.

Газетаның басылу сыйфаты турында типография директорына түбәндәге телефон белән мөрәҗәгать итәргә: 2-10-54.

Газетаны Фидания ХӘЙРЕТДИНОВА җыйды. Нина ТОЛМАЧЕВА верстка ясады. Наташа ЛУКОЯНОВА басты. Корректор—Зөлфия ВӘЛИЕВА.
Күләме—1 басма табак.

Газетада язмалары басылган авторларның фикерләре бу әле редакция фикере дигән сүз түгел.

«Дуслык» газетасы атнаның сишәмбе, пәнҗешәмбе, шимбә көннәрендә чыга һәм рус, чуваш телләренә тәрҗемә ителә. Тираж 3751.
Татарстан Республикасы информация һәм матбугат Министрлыгының Норлат-Октябрь типографиясе. Заказ 146.